

BAN CHÍNH SÁCH, CHIẾN LƯỢC TRUNG ƯƠNG

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

Số 30: 13/1 - 19/1

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN, MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO

TIN TUẦN QUA

ĐIỂM TIN NỔI BẬT

- 15/1. Mỹ áp thuế 25% đối với nhập khẩu một số chip AI

TIN QUỐC TẾ

- 13/1. Microsoft cảnh báo Trung Quốc đang chiếm ưu thế trong cuộc đua AI ngoài Phương Tây
- 13/1. Khi Robot đổi mặt thực tế thương mại: thách thức và triển vọng ứng dụng
- 13/1. Ukraine chọn nhà đầu tư liên quan Mỹ để phát triển mỏ lithium Dobra
- 13/1. Mỹ giới thiệu dự luật đặt ra quy tắc cho thị trường tiền mã hóa
- 13/1. Anh tìm cách "đặt lại" kế hoạch sửa đổi quy định bản quyền giữa AI và nhà sáng tạo
- 14/1. Công nghệ 2026: nhìn sâu vào "bong bóng" AI
- 15/1. Bắc Kinh yêu cầu doanh nghiệp Trung Quốc ngừng sử dụng phần mềm an ninh mạng của Mỹ và Israel
- 15/1. Thượng viện Mỹ hoãn xem xét dự luật tiền mã hóa
- 16/1. Đài Loan hướng tới trở thành đối tác chiến lược AI của Mỹ trong đàm phán thuế quan
- 16/1. Chủ quyền công nghệ không nên chỉ là "mô hình thuê bao"
- 16/1. Cảnh báo đến "chủ nhân công nghệ": thử thách quyền lực số đang gia tăng
- 19/1. EU thúc đẩy loại bỏ nhà cung cấp Trung Quốc khỏi hạ tầng then chốt
- 19/1. Hàn Quốc sẽ đàm phán với Hoa Kỳ để có điều khoản thuế quan ưu đãi cho chip bán dẫn
- 19/1. Mỹ tăng cường rà soát các thỏa thuận thu hút nhân tài của Big Tech
- 19/1. Tác động của AI đến việc làm sẽ trở nên rõ rệt hơn

TIN TRONG NƯỚC

- Khởi công nhà máy chế tạo chip đầu tiên của Việt Nam
- 19/1. Token hóa tài sản: Cơ hội tái cấu trúc thị trường tài chính Việt Nam
- Việt Nam là điểm sáng về kinh tế số và định hướng phát triển AI

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TỔNG KẾT XU HƯỚNG

Tuần 06/01–13/01/2026, bức tranh khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số toàn cầu cho thấy AI, bán dẫn và tài chính số đang bước vào giai đoạn “tái cân bằng chiến lược”, khi các quốc gia vừa tăng tốc đầu tư, vừa đồng thời siết quản trị, thuế quan và an ninh chuỗi cung ứng. Có thể khái quát ba xu hướng lớn chi phối các diễn biến trong tuần: (1) cạnh tranh AI – chip bị “địa chính trị hóa” mạnh hơn thông qua thuế quan, kiểm soát nhà cung cấp và liên minh công nghệ; (2) AI rời giai đoạn kỳ vọng thuần túy để đối mặt thực tế thương mại, lao động và nguy cơ bong bóng; (3) thể chế cho tài sản số và chủ quyền công nghệ trở thành mặt trận chính sách mới.

Trên bình diện quốc tế, bán dẫn và AI tiếp tục là tâm điểm của các quyết định chính sách cứng rắn. Việc Mỹ áp thuế 25% đối với nhập khẩu một số chip AI cho thấy Washington sử dụng thuế quan như công cụ bổ sung cho kiểm soát xuất khẩu nhằm tái định hình chuỗi cung ứng công nghệ. Cùng lúc, Microsoft cảnh báo Trung Quốc đang chiếm ưu thế trong cuộc đua AI bên ngoài phương Tây, phản ánh lo ngại ngày càng rõ về sự phân hóa hệ sinh thái AI toàn cầu theo khối địa chính trị. Ở châu Á, Đài Loan định vị mình là đối tác chiến lược AI của Mỹ trong đàm phán thuế quan, trong khi Hàn Quốc chuẩn bị đàm phán với Washington để có điều khoản ưu đãi cho chip bán dẫn. Những động thái này cho thấy AI và chip không còn là vấn đề công nghiệp thuần túy, mà là “con bài” trong thương lượng kinh tế – chiến lược. Song song với cạnh tranh chip, chuỗi cung ứng công nghệ mở rộng sang các tài nguyên và dịch vụ then chốt. Ukraine lựa chọn nhà đầu tư liên quan Mỹ để phát triển mỏ lithium Dobro, nhấn mạnh tầm quan trọng của khoáng sản chiến lược đối với pin, xe điện và hạ tầng AI. Ở chiều an ninh, Bắc Kinh yêu cầu doanh nghiệp Trung Quốc ngừng sử dụng phần mềm an ninh mạng của Mỹ và Israel, phản ánh xu hướng “tách rời” không chỉ ở phần cứng mà cả ở phần mềm và dịch vụ bảo mật. Đến cuối tuần, EU thúc đẩy loại bỏ nhà cung cấp Trung Quốc khỏi hạ tầng then chốt, cho thấy châu Âu đang siết mạnh hơn cách tiếp cận an ninh chuỗi cung ứng, dù phải đánh đổi chi phí và tiến độ triển khai. AI trong tuần qua cũng đối mặt rõ ràng hơn với các giới hạn kinh tế – xã hội. Nhiều phân tích về công nghệ năm 2026 đặt câu hỏi về “bong bóng AI”, khi đầu tư tăng

nhưng khả năng thương mại hóa chưa đồng đều. Lĩnh vực robot được nhìn nhận thực tế hơn: triển vọng ứng dụng vẫn lớn, song các rào cản chi phí, độ tin cậy và tích hợp vào quy trình sản xuất – dịch vụ đang làm chậm nhịp mở rộng. Đồng thời, các nghiên cứu và cảnh báo cho thấy tác động của AI tới việc làm sẽ trở nên rõ rệt hơn, chuyển trọng tâm tranh luận từ “liệu AI có thay thế lao động hay không” sang “tốc độ và quy mô tái cấu trúc việc làm diễn ra nhanh đến đâu”. Trong bối cảnh đó, việc Mỹ tăng cường rà soát các thỏa thuận thu hút nhân tài của Big Tech phản ánh sự nhạy cảm ngày càng lớn của vấn đề di chuyển nhân lực công nghệ cao. Ở lĩnh vực tài chính số, thể chế hóa tiếp tục diễn ra nhưng chưa đồng thuận. Mỹ giới thiệu dự luật đặt ra quy tắc cho thị trường tiền mã hóa, song Thượng viện lại hoãn xem xét, cho thấy sự chia rẽ chính trị xung quanh cách quản lý crypto. Tại Anh, chính phủ tìm cách “đặt lại” kế hoạch sửa đổi quy định bản quyền giữa AI và nhà sáng tạo, phản ánh nỗ lực cân bằng giữa đổi mới công nghệ và bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ. Các tranh luận về “chủ quyền công nghệ không nên chỉ là mô hình thuê bao” và cảnh báo gửi tới “chủ nhân công nghệ” cho thấy áp lực xã hội – chính trị đối với quyền lực số của các tập đoàn lớn đang gia tăng.

Ở trong nước, Việt Nam ghi nhận những tín hiệu mang tính bước ngoặt. Việc khởi công nhà máy chế tạo chip đầu tiên của Việt Nam đánh dấu nỗ lực tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị bán dẫn, dù quy mô ban đầu còn khiêm tốn. Các thảo luận về token hóa tài sản mở ra khả năng tái cấu trúc thị trường tài chính Việt Nam theo hướng minh bạch, hiệu quả hơn, nếu được quản trị rủi ro chặt chẽ. Bên cạnh đó, Việt Nam tiếp tục được nhìn nhận là điểm sáng về kinh tế số và định hướng phát triển AI, nhờ thị trường năng động, lực lượng lao động trẻ và cam kết chính sách rõ ràng.

Tổng thể, các diễn biến tuần qua cho thấy KHCN – ĐMST – CDS đang bước vào giai đoạn mà quyết định chính sách, không kém gì đột phá kỹ thuật, sẽ định hình nhịp độ và hướng đi của đổi mới công nghệ trong những năm tới. Trong bối cảnh hiện nay, Việt Nam nên ưu tiên xây dựng năng lực tự chủ có chọn lọc trong các khâu then chốt của chuỗi giá trị AI – bán dẫn, gắn với chiến lược nhân lực và thể chế dài hạn, để tránh rơi vào “bẫy thuê bao công nghệ”.

15/1. Mỹ áp thuế 25% đối với nhập khẩu một số chip AI

Nguồn: Reuters

www.ft.com

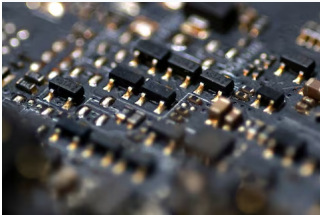
Tổng thống Mỹ Donald Trump đã ký sắc lệnh áp thuế 25% lên một số chip tính toán tiên tiến dùng cho AI, bao gồm bộ xử lý Nvidia H200 và chip

tương đương MI325X của AMD, theo thông báo từ Nhà Trắng ngày 14/01/2026. Biện pháp này được thực hiện theo Điều 232 về an ninh quốc gia, nhằm giảm sự phụ thuộc vào sản xuất chip nước ngoài (chủ yếu tại Đài Loan bởi TSMC) và thúc đẩy sản xuất nội địa. Tin từ Nhà Trắng cho biết Mỹ phụ thuộc quá nhiều vào chuỗi cung ứng bán dẫn nước ngoài khi mới chỉ sản xuất được khoảng 10% lượng chip cần thiết. Nhà Trắng sự phụ thuộc này là một rủi ro kinh tế và an ninh quốc gia

nghiêm trọng. Việc áp thuế quan được thiết kế hẹp và có chọn lọc, không áp dụng cho chip nhập khẩu phục vụ trung tâm dữ liệu Mỹ, startup, ứng dụng tiêu dùng dân sự, công nghiệp dân sự không liên quan đến trung tâm dữ liệu, hoặc các cơ quan công quyền Mỹ. Bộ trưởng Thương mại Howard Lutnick có quyền miễn trừ thêm. Động thái này liên quan đến thỏa thuận cho phép Nvidia bán chip H200 sang Trung Quốc (với lộ trình qua Mỹ để kiểm tra), giúp Chính phủ Mỹ thu 25% giá trị từ các giao dịch đó. Nhà Trắng cảnh báo có thể áp thuế rộng hơn lên chip bán dẫn và sản phẩm phái sinh trong tương lai gần. Cổ phiếu Nvidia, AMD và Qualcomm giảm nhẹ sau giờ giao dịch. Đây là bước đi cân bằng giữa bảo vệ an ninh quốc gia và duy trì đà phát triển AI của Mỹ.

15/1. Bắc Kinh yêu cầu doanh nghiệp Trung Quốc ngừng sử dụng phần mềm an ninh mạng của Mỹ và Israel

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Theo nguồn tin độc quyền của Reuters, chính quyền Trung Quốc đã chỉ đạo các công ty trong nước ngừng sử dụng phần mềm an ninh mạng từ hơn chục nhà cung cấp Mỹ và

Israel, với lý do lo ngại an ninh quốc gia. Các công ty bị ảnh hưởng bao gồm VMware (thuộc Broadcom), Palo Alto Networks, Fortinet (Mỹ) và Check Point Software Technologies (Israel). Động thái này nằm trong chiến lược dài hạn của Bắc Kinh nhằm thay thế công nghệ phương Tây bằng giải pháp nội địa, giữa bối cảnh căng

thẳng thương mại và cạnh tranh công nghệ gay gắt với Mỹ. Chính quyền lo ngại phần mềm nước ngoài – vốn có quyền truy cập sâu vào mạng lưới doanh nghiệp – có thể bị lợi dụng để thu thập và truyền dữ liệu nhạy cảm ra nước ngoài, hoặc bị khai thác bởi các thế lực thù địch. Các nhà cung cấp an ninh mạng nội địa lớn như 360 Security Technology và Neusoft dự kiến sẽ hưởng lợi từ sự chuyển dịch này. Thông báo được ban hành trong những ngày gần đây, dù chưa rõ phạm vi áp dụng cụ thể. Động thái làm nổi bật sự tương hỗ trong các biện pháp hạn chế công nghệ giữa hai cường quốc, đồng thời phản ánh mối quan ngại lâu dài về rủi ro gián điệp từ nhà cung cấp an ninh mạng ngoại quốc.

13/1. Mỹ giới thiệu dự luật đặt ra quy tắc cho thị trường tiền mã hóa

Nguồn: Reuters

Theo Reuters, các thượng nghị sĩ Hoa Kỳ vừa giới thiệu một dự

Tải lên từ máy

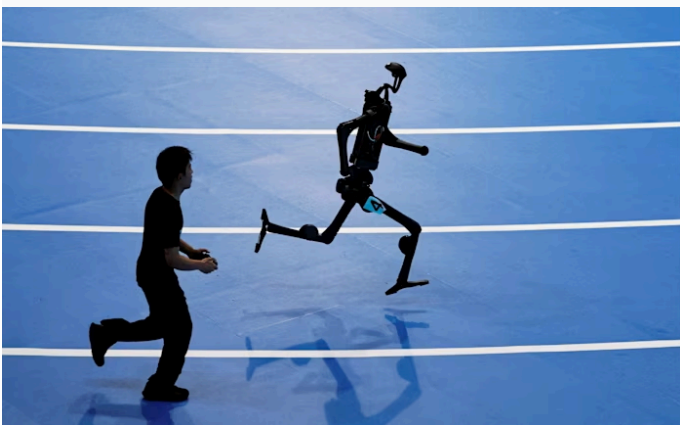
luật quan trọng nhằm đặt ra các quy định rõ ràng cho thị trường tiền mã hóa, một bước đi được giới tài chính và công nghiệp mong đợi từ lâu để giảm bớt sự mơ hồ pháp lý đang tồn tại. Dự luật này nhằm thiết lập các nguyên tắc quản lý và giám sát toàn diện, tạo khuôn khổ pháp lý rõ ràng cho các loại tài sản số, sàn giao dịch, nhà cung cấp dịch vụ và các sản phẩm liên quan khác. Reuters cho biết dự luật để xuất phân định quy định trách

nhệm đối với Ủy ban Chứng khoán và Giao dịch Mỹ (SEC) và Ủy ban Giao dịch Hàng hóa Tương lai (CFTC) tùy theo tính chất của từng loại tài sản mã hóa và hoạt động liên quan. Mục tiêu là giúp giảm rủi ro thị trường, bảo vệ nhà đầu tư, đồng thời thúc đẩy sự minh bạch trong giao dịch và báo cáo tài sản số. Một số điều khoản của dự luật cũng tập trung vào chống rửa tiền, bảo vệ người tiêu dùng và tăng cường an ninh mạng, khi các mối đe dọa lừa đảo, gian lận và tấn công mạng đối với tiền mã hóa gia tăng theo quy mô thị trường. Reuters trích dẫn các Thượng nghị sĩ cho biết khuôn khổ pháp lý mới sẽ giúp Hoa Kỳ nâng cao vị thế cạnh tranh

so với các thị trường khác trên thế giới, khi các nhà đầu tư và doanh nghiệp tìm kiếm môi trường pháp lý ổn định hơn để hoạt động. Đề xuất dự luật là một bước tiến đáng kể trong nỗ lực quản lý ngành tiền mã hóa của Mỹ, nơi trong nhiều năm qua các quy định phân mảnh và ít rõ ràng đã gây khó khăn cho cả cơ quan quản lý và nhà đầu tư. Dự luật sẽ phải trải qua quá trình thảo luận và thông qua tại Quốc hội trước khi trở thành luật, nhưng động thái này cho thấy xu hướng điều chỉnh tiền mã hóa theo luật thị trường truyền thống đang được thúc đẩy mạnh mẽ tại Mỹ.

19/1. Tác động của AI đến việc làm sẽ trở nên rõ rệt hơn

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, dù các nghiên cứu trước đây chưa ghi nhận tác động lớn của AI đến thị trường lao động tổng thể, các nhà kinh tế dự báo năm 2026 sẽ chứng kiến sự thay đổi rõ nét hơn khi AI định hình lại việc làm. Một số nhóm lao động có thể chịu thiệt hại trước khi lợi ích năng suất lan tỏa đến lương và mức sống. Đặc biệt, lo ngại ngày càng tăng về tình trạng khó khăn của sinh viên mới tốt nghiệp, khi các vị trí khởi đầu trong lĩnh vực công nghệ, tài chính, hỗ trợ khách hàng và dịch vụ nơi AI được áp dụng mạnh. Các nghiên cứu gần đây chỉ ra dấu hiệu tuyển dụng yếu hơn ở những lĩnh vực này, khiến "cầu thang sự nghiệp" đầu tiên trở nên khó tiếp cận hơn. Các chuyên gia như giáo

sư Trường Kinh tế London Christopher Pissarides (Giải Nobel Kinh tế năm 2010 cùng với Peter A. Diamond và Dale T. Mortensen vì "những phân tích của họ về thị trường dựa trên lý thuyết tìm kiếm") nhấn mạnh rằng, khác với các đợt chuyển đổi trước đây chủ yếu ảnh hưởng đến lao động sản xuất, lần này đối tượng là những người trẻ có trình độ cao sẽ khiến vấn đề trở nên nổi bật về mặt xã hội và chính trị hơn. Chính phủ các nước đang chạy đua phát triển AI nhưng chưa chuẩn bị đầy đủ biện pháp bảo vệ nhóm dễ bị tổn thương này. Năm 2026 có thể đánh dấu bước ngoặt khi tác động của AI chuyển từ tiềm ẩn sang hiện hữu, đòi hỏi chính sách hỗ trợ kịp thời để giảm thiểu bất bình đẳng.

19/1. EU thúc đẩy loại bỏ nhà cung cấp Trung Quốc khỏi hạ tầng then chốt

Nguồn: Financial Times

Theo Financial Times,

Liên minh Châu Âu (EU) đang

chuẩn bị đề xuất luật an ninh mạng mới, nhằm buộc các quốc gia thành viên loại bỏ dần thiết bị do Trung Quốc sản xuất khỏi hạ tầng quan trọng. Các công ty bị ảnh hưởng chính bao gồm Huawei và ZTE, bị cấm tham gia mạng viễn

www.ft.com

thông, hệ thống năng lượng mặt trời và thiết bị quét an ninh. Đề xuất này sẽ chuyển chế độ hạn chế nhà cung cấp "rủi ro cao" từ tự nguyện sang bắt buộc đối với toàn khối, dự kiến trình bày vào ngày 20/01/2026. Thời gian loại bỏ sẽ linh hoạt, tùy thuộc mức độ rủi ro an ninh đối với EU, lĩnh vực cụ thể, chi phí thay thế và khả năng cung ứng từ nguồn khác. Biện pháp phản ánh nỗ lực của Brussels trong việc

giảm phụ thuộc vào các nhà cung cấp "rủi ro cao" từ Trung Quốc, đồng thời tái định hình chính sách công nghệ và an ninh nhằm bảo vệ dữ liệu nhạy cảm và tăng cường chủ quyền chiến lược. Động thái này diễn ra giữa bối cảnh căng thẳng địa chính trị và cạnh tranh công nghệ toàn cầu, dù có thể làm tăng chi phí và ảnh hưởng đến tiến độ chuyển đổi xanh, số hóa của châu Âu.

16/1. Chủ quyền công nghệ không nên chỉ là "mô hình thuê bao"

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, chủ quyền công nghệ – tức khả năng một quốc gia tự chủ về công nghệ cốt lõi không nên được hiểu hay vận hành như một "mô

hình thuê bao", tức chỉ trả tiền để tiếp cận công nghệ của nước khác. Bài xã luận nhấn mạnh rằng quyền tự chủ công nghệ là một chiến lược dài hạn, đòi hỏi đầu tư vào nghiên cứu cơ bản, phát triển năng lực nội địa và hệ sinh thái đổi mới bền vững, thay vì chỉ sử dụng các giải pháp được cung cấp từ bên ngoài theo kiểu dịch vụ trả phí. FT cho rằng nhiều quốc gia hiện đang phụ thuộc vào các nền tảng và công cụ công nghệ do một số tập đoàn lớn toàn cầu cung cấp theo mô hình thuê

bao, đặc biệt trong lĩnh vực điện toán đám mây, trí tuệ nhân tạo và phần mềm nghiệp vụ. Điều này tạo ra rủi ro mất kiểm soát đối với dữ liệu, quyền định hướng phát triển và khả năng thích ứng với yêu cầu an ninh số. Bài báo cảnh báo rằng nếu coi chủ quyền công nghệ như một dịch vụ thuê bao, các nước sẽ khó xây dựng năng lực cạnh tranh độc lập và dễ bị chi phối bởi các nhà cung cấp nước ngoài. Bài xã luận kêu gọi các chính phủ và doanh nghiệp phải xem chủ quyền công nghệ như một mục tiêu chiến lược đòi hỏi đầu tư vào nghiên cứu, phát triển và nhân lực kỹ thuật cao, đồng thời thúc đẩy khuôn khổ pháp lý hỗ trợ doanh nghiệp nội địa. FT nhấn mạnh rằng việc xây dựng năng lực nội sinh sẽ giúp hạn chế rủi ro khi đối mặt với biến động địa chính trị và biến đổi nhanh của công nghệ toàn cầu.

13/1. Microsoft cảnh báo Trung Quốc đang chiếm ưu thế trong cuộc đua AI ngoài Phương Tây

Nguồn: Financial Times

Theo Financial Times, Microsoft gần đây cảnh báo rằng Trung Quốc đang dẫn đầu trong “cuộc đua trí tuệ nhân tạo (AI)” ở các khu vực ngoài phương Tây, đặc biệt trong việc triển khai và ứng dụng công nghệ AI quy mô lớn. Phát biểu của lãnh đạo Microsoft đưa ra trong bối cảnh công ty này và các đối thủ lớn đang tăng cường cạnh tranh toàn cầu về AI. Microsoft nhận thấy Trung Quốc không chỉ đầu tư mạnh vào nghiên cứu và phát triển AI mà còn đẩy nhanh ứng dụng công nghệ trong nhiều lĩnh vực như thương mại, dịch vụ số, quản lý đô thị và sản xuất công nghiệp. Ở một số thị trường châu Á, châu Phi và Mỹ Latinh, các doanh nghiệp Trung Quốc tận dụng lợi thế chi phí công

www.ft.com

nhệ thấp hơn và tốc độ triển khai nhanh hơn để mở rộng phạm vi ảnh hưởng, khiến các đối thủ phương Tây gặp khó khăn trong việc duy trì tốc độ cạnh tranh. Financial Times dẫn các chuyên gia nhận định Trung Quốc đã tận dụng mô hình “AI + dữ liệu lớn + thị trường rộng” để rút ngắn khoảng cách với các nền kinh tế tiên tiến, trong khi các doanh nghiệp phương Tây vẫn đang tập trung vào các hệ sinh thái công nghệ và quy định phức tạp hơn. Điều này khiến Trung Quốc có ưu thế trong việc thử nghiệm các mô hình AI thực tế và thu thập dữ liệu có quy mô lớn. Microsoft cảnh báo rằng nếu phương Tây không tăng cường hỗ trợ đầu tư, điều chỉnh quy định và mở rộng tiếp cận dữ liệu, họ có thể mất đi vị thế dẫn đầu trong nhiều lĩnh vực ứng dụng AI. Duy trì lợi thế công nghệ không chỉ là vấn đề kinh doanh mà còn có ý nghĩa về an ninh kinh tế và chiến lược toàn cầu.

14/1. Công nghệ 2026: nhìn sâu vào “bong bóng” AI

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, năm 2026 được dự báo là giai đoạn “thử lửa” đối với ngành công nghệ, khi làn sóng đầu tư và kỳ vọng vào trí tuệ nhân tạo (AI) tiếp tục bùng nổ nhưng cũng tiềm ẩn nguy cơ hình thành “bong bóng” giá trị thị trường. Báo cáo nhận định mặc dù AI mang lại những đột phá lớn về năng suất, sản phẩm và dịch vụ, sự tập trung quá mức vào cổ phiếu công nghệ và tài sản liên quan AI cũng có thể dẫn tới định giá vượt xa giá trị nội tại thực tế. Dòng vốn đổ mạnh vào các công ty AI và các sản phẩm gắn với hạ tầng dữ liệu đã làm tăng tổng vốn hóa thị trường công nghệ lên những mức kỷ lục, nhưng đồng thời khiến sự phân hóa giữa các doanh nghiệp thành công và thất bại trở nên rõ rệt hơn. Nhiều nhà đầu tư chuyên nghiệp

đã cảnh báo về rủi ro biến động mạnh, đặc biệt nếu kỳ vọng về doanh thu và lợi nhuận AI không được hiện thực hóa đúng hạn. Các dấu hiệu “bong bóng” không chỉ xuất hiện trên thị trường cổ phiếu mà còn ở phạm vi đầu tư mạo hiểm, tài trợ hạ tầng dữ liệu và chi phí xây dựng trung tâm dữ liệu AI những lĩnh vực đòi hỏi vốn lớn nhưng mang tới lợi nhuận có thể chưa rõ rệt trong ngắn hạn. FT nhấn mạnh rằng việc quản trị rủi ro, minh bạch thông tin và thận trọng trong đánh giá định giá tài sản sẽ là yếu tố quan trọng giúp thị trường vượt qua các giai đoạn biến động. Cùng với đó, báo cáo cho rằng sự phát triển của AI vẫn còn ở giai đoạn sớm, với nhiều ứng dụng thực tế chưa được thương mại hóa rộng rãi. Vì vậy, 2026 có thể trở thành năm đánh giá lại kỳ vọng và giá trị thực của các tài sản gắn với AI, khi cả doanh nghiệp và nhà đầu tư cân nhắc lại chiến lược để thích ứng với một môi trường cạnh tranh ngày càng quyết liệt.

15/1. Thượng viện Mỹ hoãn xem xét dự luật tiền mã hóa

Nguồn: Reuters

www.ft.com

Theo Reuters, Ủy ban Ngân hàng của Thượng viện Hoa Kỳ đã quyết định hoãn xem xét một dự luật quan trọng nhằm thiết lập khung quản lý thị trường tiền mã hóa, sau khi vấp phải sự phản đối công khai từ Coinbase và lãnh đạo doanh nghiệp này. Brian Armstrong, Giám đốc điều hành Coinbase, đã bày tỏ quan ngại rằng một số điều khoản trong dự luật có thể siết chặt quá mức hoạt động của các sàn giao dịch tiền mã hóa, làm gia tăng chi phí tuân thủ và hạn chế đổi mới sáng tạo của ngành. Theo ông Armstrong, nếu được thông qua mà không điều chỉnh, dự luật có nguy cơ khiến các doanh nghiệp Mỹ mất lợi thế cạnh tranh

so với các thị trường có khung pháp lý linh hoạt hơn. Trước những ý kiến trái chiều, lãnh đạo Ủy ban Ngân hàng Thượng viện cho biết cần thêm thời gian để tham vấn các bên liên quan và rà soát lại nội dung dự thảo, nhằm cân bằng giữa mục tiêu bảo vệ nhà đầu tư, bảo đảm an toàn tài chính và khuyến khích đổi mới công nghệ. Việc hoãn xem xét diễn ra ngay trước thời điểm dự kiến đưa dự luật ra bỏ phiếu tại ủy ban. Động thái này phản ánh sự chia rẽ trong cách tiếp cận quản lý tiền mã hóa tại Mỹ, khi các nhà lập pháp vẫn đang tìm kiếm mô hình phù hợp để kiểm soát rủi ro mà không kìm hãm sự phát triển của một lĩnh vực công nghệ còn nhiều tiềm năng. Việc hoàn thiện khung pháp lý cho thị trường tiền mã hóa vì vậy được dự báo sẽ còn tiếp tục kéo dài.

13/1. Ukraine chọn nhà đầu tư liên quan Mỹ để phát triển mỏ lithium Dobra

Nguồn: Reuters

www.ft.com

Theo Reuters, Ukraine đã lựa chọn các nhà đầu tư liên quan đến Hoa Kỳ để phát triển mỏ lithium Dobra, một tài nguyên khoáng sản chiến lược có tiềm

năng cao phục vụ nhu cầu pin và năng lượng tái tạo toàn cầu. Quyết định này được coi là bước đi nhằm thu hút vốn ngoại, thúc đẩy khai thác bền vững và giảm sự phụ thuộc vào nguồn cung từ Nga và các thị trường truyền thống. Reuters dẫn nguồn tin cho biết một liên danh nhà đầu tư có quan hệ với các quỹ và đối tác Mỹ đã được ưu tiên trong giai đoạn phát triển dự án Dobra, nơi trữ lượng lithium được đánh giá có quy mô đáng kể. Ukraine kỳ vọng dự án sẽ góp phần tạo ra giá trị xuất

khẩu lớn, hỗ trợ chuỗi cung ứng pin cho xe điện và các ứng dụng lưu trữ năng lượng, đồng thời thu hút công nghệ và quản trị khai khoáng tiên tiến từ các đối tác quốc tế. Mỏ lithium Dobra nằm trong kế hoạch chiến lược của Chính phủ Ukraine để phát triển ngành khoáng sản có hàm lượng công nghệ cao và giá trị gia tăng lớn. Reuters chỉ ra rằng việc lựa chọn nhà đầu tư có liên kết với Mỹ cũng phản ánh xu hướng huy động vốn và hợp tác công nghệ từ phương Tây trong bối cảnh Ukraine tìm kiếm nguồn lực tái thiết và thúc đẩy tăng trưởng sau các xung đột kéo dài. Động thái này không chỉ thúc đẩy lĩnh vực khoáng sản của Ukraine mà còn góp phần củng cố liên kết kinh tế với các đối tác chiến lược phương Tây, nhất là trong chuỗi cung ứng khoáng sản xanh phục vụ chuyển dịch năng lượng toàn cầu.

13/1. Khi Robot đối mặt thực tế thương mại: thách thức và triển vọng ứng dụng

Nguồn: Financial Times

Theo Financial Times, trong bối cảnh trí tuệ nhân tạo (AI) và tự động hóa phát triển nhanh, vấn đề lớn đặt ra không chỉ là công nghệ robot tiến bộ, mà là khả năng ứng dụng thực tế trong môi trường thương mại. Bài báo phân tích những thách thức mà robot đang gặp phải khi chuyển từ mô hình thí điểm sang sử dụng rộng rãi trong sản xuất, hậu cần, bán lẻ và dịch vụ. Nhiều doanh nghiệp đã đầu tư vào robot để giải quyết thiếu hụt lao động và tăng năng suất, nhưng kết quả kinh doanh thực tế còn hạn chế hơn kỳ vọng. Các rào cản chính gồm chi phí đầu tư ban đầu cao, khó khăn tích hợp với quy trình hiện hữu, yêu cầu bảo trì

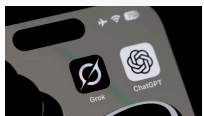

www.ft.com

phức tạp và thiếu linh hoạt khi đối mặt với sự biến đổi nhanh của nhu cầu thị trường. Ngoài ra, việc robot hoạt động hiệu quả trong môi trường thực tế đòi hỏi sự phối hợp giữa phần mềm AI, cảm biến, dữ liệu lớn và con người, điều mà nhiều hệ thống hiện nay vẫn chưa hoàn thiện. Bài báo dẫn các ví dụ tại các nhà kho, cửa hàng bán lẻ và nhà máy sản xuất cho thấy robot có thể thực hiện tốt một số nhiệm vụ lặp lại, nhưng hiệu quả tổng thể khi thay thế hoàn toàn lao động còn hạn chế. Các doanh nghiệp đang tìm cách tối ưu mô hình kết hợp giữa robot và người lao động, thay vì đặt cược hoàn toàn vào tự động hóa. Robot có tiềm năng lớn trong việc gia tăng hiệu quả công việc ở những lĩnh vực cụ thể, nhưng để đạt được giá trị thương mại thực sự, cần có bước tiến trong tích hợp công nghệ, mô hình kinh doanh mới và chiến lược đầu tư dài hạn.

16/1. Cảnh báo đến “chủ nhân công nghệ”: thử thách quyền lực số đang gia tăng

Nguồn: Financial Times

www.ft.com

Theo Financial Times, hiện có một sự giằng co ngày càng rõ nét giữa quyền lực tập trung của các tập đoàn công nghệ lớn và lợi ích của xã hội nói chung. Bài báo nhấn mạnh rằng trong khi những công ty công nghệ hàng đầu nắm giữ lượng dữ liệu khổng lồ, kiểm soát các nền tảng phân phối thông tin chính yếu và dẫn dắt đổi mới sản phẩm, thì quyền lực này đồng thời đặt ra nguy cơ ảnh hưởng tiêu cực đến cạnh tranh, quyền riêng tư và quyền tự chủ của người dùng. FT lập luận rằng các tập đoàn công nghệ không còn chỉ là

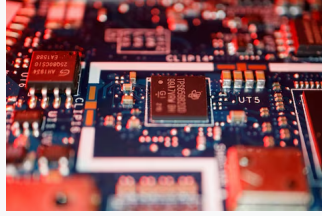
nhà cung cấp dịch vụ; họ đã trở thành những “chủ nhân” có quyền định hướng dữ liệu, nội dung và các chuẩn mực kỹ thuật số toàn cầu. Sự thống trị này tạo ra “thế độc quyền mềm” – nơi dữ liệu người dùng, thuật toán hiển thị và thông tin được sắp xếp lại theo lợi ích kinh doanh hơn là lợi ích công chúng. Khi đó, người dùng và các tổ chức xã hội không còn đủ quyền kiểm soát cách công nghệ ảnh hưởng đến cuộc sống, giao tiếp và lựa chọn thông tin của họ. Bài xã luận gọi đây là một “cảnh báo đối với các chủ nhân công nghệ” rằng nếu quyền lực được sử dụng một cách vô hướng và không chịu giám sát, nó sẽ dẫn tới phản ứng mạnh mẽ từ

xã hội và chính sách pháp luật. FT nhấn mạnh rằng các cơ quan quản lý châu Âu, Anh và thậm chí ở Mỹ đang thắt chặt giám sát đối với các nền tảng số để bảo đảm rằng quyền lực công nghệ không biến thành quyền lực chi phối quá mức đối với thị trường, thông tin và quyền công dân. Cuối cùng, bài báo kêu gọi chính phủ và tổ chức quốc tế cần xây dựng các cơ chế điều tiết, chuẩn mực minh bạch và bảo vệ dữ liệu người dùng, nhằm cân bằng giữa sáng tạo công nghệ và lợi ích cộng đồng, tránh tình trạng tập trung quyền lực và đảm bảo công nghệ phục vụ con người chứ không bị thao túng bởi một số ít tập đoàn chi phối.

16/1. Đài Loan hướng tới trở thành đối tác chiến lược AI của Mỹ trong đàm phán thuế quan

Nguồn: Reuters

Theo Reuters, Đài Loan đang thúc đẩy mục tiêu trở thành đối tác chiến lược về trí tuệ nhân tạo (AI) của Hoa Kỳ trong khuôn khổ các cuộc đàm phán thương mại liên quan đến thuế đối ứng. Cách tiếp cận này nhằm giảm thuế với hợp tác công nghệ cao, qua đó củng cố vị thế của Đài Loan trong chuỗi cung ứng AI và bán dẫn toàn cầu. Reuters cho biết chính quyền Đài Loan coi hợp tác AI là trụ cột để mở rộng đầu tư hai chiều và tăng cường an

www.reuters.com

ninh chuỗi cung ứng. Các doanh nghiệp Đài Loan dự kiến đẩy mạnh hiện diện tại Mỹ thông qua đầu tư sản xuất chip, trung tâm dữ liệu và các dự án AI, đồng thời duy trì năng lực cốt lõi trong nước. Một điểm nhấn là vai trò của TSMC, doanh nghiệp bán dẫn chủ lực đã công bố các kế hoạch đầu tư quy mô lớn tại Mỹ. Đài Loan nhấn mạnh mục tiêu xây dựng quan hệ đối tác dài hạn về công nghệ, tiêu chuẩn và đổi mới, không chỉ dịch chuyển sản xuất. Thỏa thuận vẫn cần vượt qua các bước phê chuẩn trong nước, nơi còn những quan ngại về tác động dài hạn đối với ngành công nghiệp công nghệ.

19/1. Hàn Quốc sẽ đàm phán với Hoa Kỳ để có điều khoản thuế quan ưu đãi cho chip bán dẫn

Nguồn: Reuters

www.reuters.com

Theo Reuters, Hàn Quốc sẽ tiến hành đàm phán với Hoa Kỳ nhằm đạt được các điều kiện ưu đãi trong chính sách thuế quan đối với ngành bán dẫn, theo tuyên bố của một quan chức chính phủ nước này. Động thái này diễn ra trong bối cảnh Washington đang áp dụng các biện pháp kiểm soát xuất khẩu công nghệ cao và thuế quan nhằm thúc đẩy sản xuất và an ninh chuỗi cung ứng chip tại Mỹ. Seoul kỳ vọng đàm phán song phương sẽ mở ra các điều khoản thuận lợi hơn cho các công ty sản xuất chip của Hàn Quốc, vốn là đối tác trọng yếu trong chuỗi cung ứng bán dẫn toàn cầu. Mục tiêu của Hàn Quốc là đảm bảo rằng các quy định thuế quan mới không gây mất cân đối cạnh tranh và không làm gián đoạn hoạt động sản xuất, xuất khẩu chip sang thị trường Mỹ – thị trường xuất khẩu lớn và quan trọng của ngành. Hàn

Quốc hiện là một trong những nhà sản xuất chip hàng đầu thế giới, với các công ty như Samsung Electronics và SK Hynix đóng vai trò chủ chốt trong cung cấp chip bộ nhớ và các sản phẩm bán dẫn khác. Reuters cho biết các quan chức Seoul nhấn mạnh tầm quan trọng của việc duy trì quyền tiếp cận thị trường Mỹ một cách công bằng và ổn định, đồng thời tránh các biện pháp thuế quan có thể làm tăng chi phí sản xuất hoặc giảm khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp. Cuộc đàm phán dự kiến sẽ tập trung vào các nội dung như mức thuế, cơ chế miễn trừ thuế đối với thiết bị và linh kiện, cũng như các điều khoản hỗ trợ đầu tư, nhằm tạo ra một môi trường kinh doanh thuận lợi hơn cho ngành bán dẫn Hàn Quốc trong bối cảnh những thay đổi chính sách tại Mỹ. Việc Seoul chủ động tiếp cận Washington phản ánh sự linh hoạt chiến lược trong đối thoại chính sách công nghệ và thương mại, khi các quốc gia lớn nỗ lực bảo vệ lợi ích kinh tế và chuỗi cung ứng chiến lược của mình.

19/1. Mỹ tăng cường rà soát các thỏa thuận thu hút nhân tài của Big Tech

Nguồn: Bloomberg

Theo Bloomberg, Ủy ban Thương mại Liên bang

www.ftc.com

Mỹ (FTC) sẽ siết chặt giám sát các thỏa thuận thu hút và mua lại nhân tài của các tập đoàn công nghệ lớn. Động thái này nhằm đánh giá liệu các thỏa thuận tuyển dụng chiến lược, đặc biệt trong lĩnh vực AI và công nghệ cao, có gây hạn chế cạnh tranh trên thị trường lao động hay không. FTC lo ngại rằng một số công ty Big Tech có thể sử

dụng việc mua lại nhóm kỹ sư, chuyên gia hoặc startup nhỏ chủ yếu để “hút” nhân lực then chốt, qua đó làm suy yếu đối thủ tiềm năng thay vì thúc đẩy cạnh tranh lành mạnh. Cách tiếp cận này được cho là có thể tạo ra rào cản gia nhập thị trường, đẩy chi phí nhân sự lên cao và thu hẹp cơ hội tiếp cận nhân tài của các doanh nghiệp nhỏ và startup. Bloomberg News cho biết FTC đang cân nhắc yêu cầu các tập đoàn công nghệ báo cáo chi tiết hơn về các thương vụ liên quan đến tuyển dụng nhân sự chiến lược, đồng thời đánh giá khả năng

áp dụng các biện pháp can thiệp nếu phát hiện dấu hiệu vi phạm luật cạnh tranh. Việc rà soát diễn ra trong bối cảnh Mỹ và nhiều nền kinh tế lớn đang mở rộng giám sát Big Tech, không chỉ ở hoạt động mua bán – sáp nhập mà còn ở cách các doanh nghiệp này sử dụng lợi thế tài chính để chi phối thị trường lao động công nghệ. Động thái của FTC có thể định hình lại cách Big Tech tiếp cận nhân tài, đồng thời tạo điều kiện cạnh tranh công bằng hơn cho các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo quy mô nhỏ trong dài hạn.

13/1. Anh tìm cách “đặt lại” kế hoạch sửa đổi quy định bản quyền giữa AI và nhà sáng tạo

Nguồn: Reuters

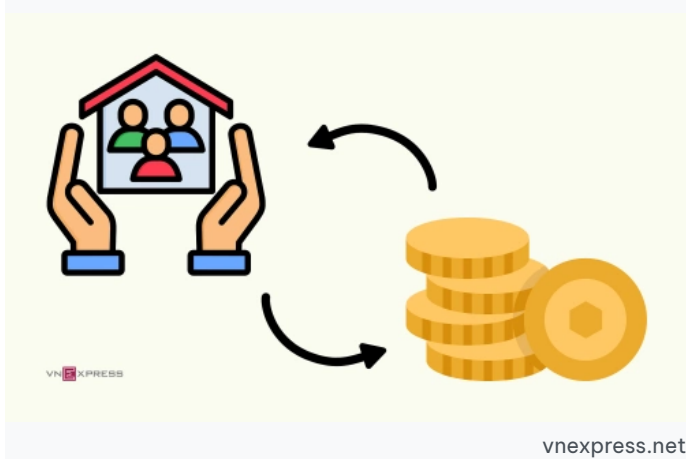
Tải lên từ máy

Theo Reuters, chính phủ Anh đang nỗ lực “đặt lại” kế hoạch sửa đổi quy định bản quyền để dung hòa giữa bảo vệ quyền lợi nhà sáng tạo và thúc đẩy tiềm năng kinh tế của trí tuệ nhân tạo (AI). Bộ trưởng Công nghệ Liz Kendall nhấn mạnh việc công bố đánh giá chính thức vào tháng 3/2026 sẽ là “khoảnh khắc đặt lại thực sự”, ưu tiên hai mối quan ngại cốt lõi của ngành sáng tạo: phần thưởng xứng đáng cho tác phẩm và quyền kiểm soát nghệ thuật. Trước đó, chính phủ từng đề xuất mô hình opt-out (cho phép huấn luyện AI trên dữ liệu tiếp cận hợp pháp trừ khi nhà sáng tạo chủ động từ chối), nhưng Bộ trưởng Văn hóa Lisa Nandy thừa nhận đây là sai lầm, khi mô hình này bị bác bỏ rộng rãi và gây ra thách thức nghiêm trọng, thậm

chí tồn tại đối với ngành sáng tạo. Chính phủ cam kết chuyển sang cách tiếp cận tinh tế hơn, hợp tác chặt chẽ với các bên liên quan để tìm giải pháp cân bằng. Động thái này diễn ra trong bối cảnh Thủ tướng Keir Starmer đặt mục tiêu biến Anh thành “siêu cường AI”, đồng thời phản ánh bài học từ các xung đột bản quyền toàn cầu giữa AI và nhà sáng tạo.

19/1. Token hóa tài sản: Cơ hội tái cấu trúc thị trường tài chính Việt Nam

Nguồn: Vneconomy

Token hóa tài sản thực đang được kỳ vọng là động lực quan trọng để nâng cao hiệu quả và tái cấu trúc thị trường tài chính Việt Nam. Công nghệ này cho phép chuyển đổi các tài sản hữu hình như bất động sản, trái phiếu, hàng hóa thành token kỹ thuật số trên blockchain, mang lại lợi ích như rút ngắn thời gian thanh toán, tăng tính thanh khoản, minh bạch và tiếp cận vốn dễ dàng hơn. Tuy nhiên, hiện tại Việt Nam chưa hội tụ đầy đủ điều kiện pháp lý, hạ tầng công nghệ và khung quy định cần thiết để triển khai quy mô lớn. Sẽ có nhiều rủi ro tiềm ẩn nếu vội vàng áp dụng rộng rãi, đồng thời đề xuất lộ trình thận trọng: triển khai từng bước, ưu tiên các sản phẩm rủi ro thấp, tính chuẩn hóa

cao (như trái phiếu chính phủ hoặc tín chỉ carbon) để thử nghiệm và xây dựng nền tảng vững chắc. Trong bối cảnh Việt Nam đang thúc đẩy kinh tế số và trung tâm tài chính quốc tế, token hóa được xem là cơ hội chiến lược để thu hút vốn quốc tế, đổi mới mô hình huy động vốn.

Khởi công nhà máy chế tạo chip đầu tiên của Việt Nam

Nguồn: Vnexpress

Sáng 16/1, Viettel tổ chức lễ khởi công dự án nhà máy chế tạo chip bán dẫn tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc, trên diện tích 27 ha, nhằm chào mừng Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ

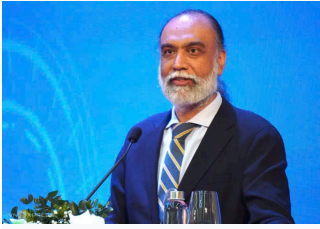

XIV. Đại diện Viettel khẳng định đây là dấu mốc quan trọng, lần đầu tiên Việt Nam hình thành năng lực chế tạo chip bán dẫn trong nước, tạo nền tảng cho mục tiêu từng bước làm chủ công nghệ lõi và phát triển bền vững nền kinh tế số. Mục tiêu đến hết năm 2027 hoàn thành đầu tư xây dựng, nhận chuyển giao công nghệ và bắt đầu sản xuất thử nghiệm. Dự án được định hướng trở thành hạ tầng quốc gia phục vụ nghiên cứu, thiết kế, thử nghiệm và sản xuất chip bán dẫn. Khi đi vào

hoạt động, nhà máy có thể đáp ứng cho các ngành công nghiệp quốc gia như: hàng không vũ trụ, viễn thông, Internet vạn vật (IoT), sản xuất ô tô, thiết bị y tế, tự động hóa... Tại sự kiện, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh việc khởi công nhà máy chip cho thấy Việt Nam hoàn toàn có thể từng bước làm chủ công nghệ cao. "Việc này giúp hoàn thiện mắt xích quan trọng trong chuỗi giá trị bán dẫn toàn cầu, đánh dấu bước chuyển mình từ tham gia sang làm chủ, từ lắp ráp sang sáng tạo, góp phần nâng cao tiềm lực, vị thế của Việt Nam trong kỷ nguyên số". Nhà máy cũng được kỳ vọng trở thành trung tâm đào tạo thực hành cho nguồn nhân lực bán dẫn, gắn đào tạo với môi trường sản xuất thực tế. Việc xây dựng nhà máy được kỳ vọng giúp hoàn thiện và khép kín toàn bộ quy trình sản xuất chip bán dẫn ngay tại Việt Nam.

Việt Nam là điểm sáng về kinh tế số và định hướng phát triển AI

Nguồn: baochinhphu.vn

vnexpress.net

Đánh giá về tiến trình chuyển đổi số và phát triển trí tuệ nhân tạo tại Việt Nam, Phó Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc, Đặc phái viên Liên Hợp Quốc về Công nghệ Amandeep Singh

Gill cho rằng Việt Nam đang nổi lên là điểm sáng về kinh tế số, với định hướng phát triển AI đúng đắn, lấy con người làm trung tâm và dựa trên nền tảng hạ tầng, thể chế vững chắc. Kinh tế số Việt Nam tăng trưởng ấn tượng, đóng góp khoảng 16-18% GDP năm 2025 và được dự báo sẽ đạt 30% GDP vào năm 2030. Chính phủ đã ban hành và triển khai quyết liệt Chiến lược quốc gia về AI đến năm 2030, với mục tiêu đưa Việt Nam trở thành một trong bốn nước dẫn đầu Đông Nam

Á về nghiên cứu, phát triển và ứng dụng AI. Các trọng tâm bao gồm xây dựng trung tâm dữ liệu quốc gia, đào tạo 50.000 kỹ sư AI, phát triển hệ sinh thái doanh nghiệp AI và thúc đẩy ứng dụng AI trong các lĩnh vực ưu tiên như sản xuất công nghiệp, y tế, giáo dục, nông nghiệp và quản lý đô thị thông minh. Bài viết nhấn mạnh các thành tựu nổi bật: Việt Nam liên tục nằm trong nhóm đầu ASEAN về chỉ số sẵn sàng AI (theo báo cáo của Google, Temasek và Bain), thu hút đầu tư lớn từ các tập đoàn công nghệ toàn cầu như NVIDIA, Intel, Samsung, Google và Microsoft. Đồng thời, các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp công nghệ, chuyển đổi số quốc gia và hợp tác quốc tế đã tạo nền tảng vững chắc. Với lợi thế dân số trẻ, năng động và môi trường đầu tư thân thiện, Việt Nam được kỳ vọng sẽ trở thành trung tâm AI và kinh tế số quan trọng của khu vực trong thập kỷ tới.

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ